І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 190. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЖОВТНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 6, 1961 No. 190. VOL. LXVIII.

ПРЕЗИДЕНТСЬКА КОМІСІЯ РОЗГЛЯНЕ СПРАВУ ВИДАТКІВ НА ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ

ПРЕЗИДЕНТ РЕКОМЕНДУЄ ЗМЕНШЕННЯ ВИДАТКІВ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКУ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ, АБО ФЕДЕРАЛЬНУ ДОПОМОГУ ДЛЯ НЕЇ

Вашингтон. — 4-го жовтня президент Кеннеді найменував 9-членну комісію, яка має зайнятися справою видатків на президентську виборчу кампанію та до весни найближчого року предложити звіт до Білого Дому, щоб друга сесія 87-го Конґресу мала ще час ухвалити відповідний законопроєкт в цій справі. На голову цієї комісії Президент найменував декана Університету з Північної Каролайни Александра Геда, який є демократом. До комісії призначені 4 демократи і стільки ж республіканців, та один незалежний. Президент заявив, повідомляючи про організацію цієї комісії, що він віддавна думав про те, щоб звільнити президентських кандидатів від фінансової залежности від тих жертводавців, які складають на виборчий фонд дозволені законом найбільші суми. Це не є здорово для демократії, щоб майбутній президент мусів бути вдячним тим виборцям, що склали більші суми на його виборчу кампанію. Найкращою була б така розв'язка, коли б маси виборців малими пожертвами будували виборчі фонди президентських кандидатів. Коли ж цього не можна осягнути, тоді треба старатися, щоб або зменшити законом висоту виборчих фондів, або дозволити, щоб федеральна скарбниця допомагала своїми фондами кандидатам здобути президентське становище. Ці справи має вивчити найменована Президентом комісія, яка повинна вирішити справу радіових і телевізійних авдицій під час виборчої президентської кампанії. Минулого року телевізійні стації погодилися були на безплатні виступи обидвох президентських кандидатів. Але тоді треба зліквідувати дотеперішній закон, згідно з яким радіові і телевізійна стації є зобов''язані давати безплатні виступи для відповідей кандидатам із противних партій. Конґрес в 1960 році припинив був важливість цього закону „про рівний час'', але тільки для президентських кандидатів. Нова комісія мусітиме запропонувати висоту виборчого фонду для однієї партії. Досі обов''язує закон, що Крайові Комітети можуть видавати на виборчу кампанію тільки найбільше по $ 3 мільйони. Але ця сума замала, і комітети, як тільки можуть, обминають цей закон. Сенат минулого року збільшив був цю суму до $ 14 мільйонів, але Палата не вирішила цього закону. Сенатор Трустон Мортон обрахував, що обидві партії в 1960 році видали на виборчу кампанію $100 мільйонів.

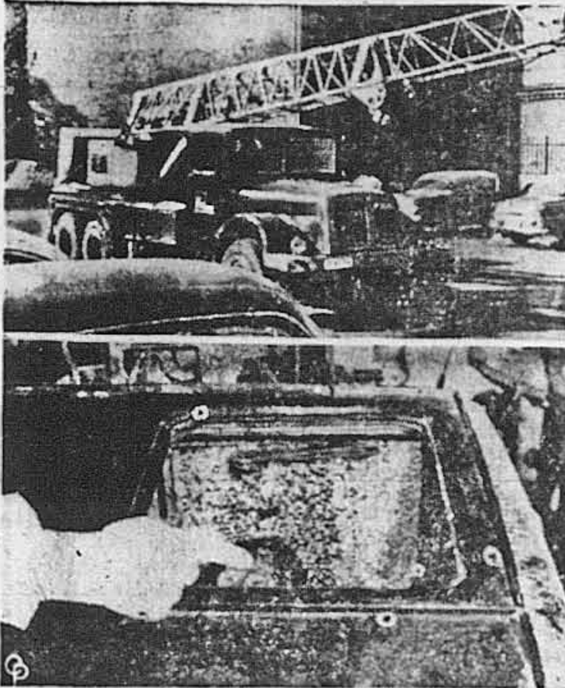
НЮЙОРКСЬКІ „ЄНКІ" ПЕРЕМОГЛИ В ПЕРШІЙ ГРІ СВІТОВИХ СЕРІЙ БЕЙЗБОЛУ

Група грачів дружини „Єнкі" після першої перемоги в світових серіях бейзболу, що всеціло приковують увагу американської публіки.

Ню Йорк. — В першій грі світових серій бейзболу, відкриття яких відбулося в середу, дня 4-го жовтня ц. р., на тутешньому Стадіоні, нюйоркські „Єнкі", перемогли синсинатських „Редс'" (Червоних) у відношенні 2 до 0. До успіху „Єнкі' причинився головним чином 32-літній пічер (грач, що віддає м''яча) Вайті Форд, який грає лівою рукою, і який встановив своїми 25 цільними стрілами свій найвищий рекорд в цьому сезоні. Перемога Форда в цій першій грі світових серій 1961 р. є його восьмою перемогою в конкуренції Світових серій і нею він перевершив рекорд двох дотеперішніх пічерів нюйоркських „Єнкі" — Реда Руффінґа і Аллі Рейнолдса, які мають по 7 перемог. Синсинатські „Редс", не зважаючи на всю свою завзяту гру, не могли дотримати поля нюйоркським „Єнкі" і зазнали дошкульної поразки. Змагання відбувалися спокійно, без більших інцидентів. Приглядалося змаганням на Стадіоні 62,397 осіб.

Поліція у поділеному Берліні стріляла почерез кордон

ВОЛЯ АБО СМЕРТЬ НАД БЕРЛІНОМ. З кожним днем наспівають вісті про драматичні сцени втечі, погоні і рятунку втікачів із комуністичного сектора Берліну на волю в західню його частину. При втечі люди рискують життям і нерідко його втрачають, воліючи смерть ніж неволю. На фото видно, як один з втікачів використав двигун на вантажній автомашині, щоб ним перекинутись зі східнього сектора в західній. Помисл пощастив, хоч кулі вистрелені за ним комуністичних сторожів, як це видно на фотознімці, густо подіравили стаціоновані в околиці автомобілі. Не мали такого щастя два інші втікачі, *про яких мова в повідомленні внизу*

Берлін. — Західньо і східньо-берлінська поліція обмінялися стрілами почерез „задротований" кордон, створивши цим найповажніший прикордонний інцидент за ввесь час від 13-го серпня ц. р., коли-то комуністи відмежували Східній Берлін від Західнього китайським муром. Стрілянина почалась тоді, коли на даху одного дому на прикордонній Бернауерштрассе появились два чоловіки, які бігли в сторону західнього Берліну і кликати допомоги. За ними появились на даху східньо-німецькі поліціянти та почали стріляти з автоматів і револьверів. Деякі кулі падали по західньому боці. Тоді західньо-берлінські поліціянти, які бачили ту сцену, скерували рефлектор в сторону східньо-берлінських поліціянтів і почали також острілювати їх, сподіваючись таким чином відвернути їх увагу від втікачів. Однак та втеча закінчилась для обох смільчаків трагічно: один із них скочив із даху в розпростерту по західньому боці сітку, але не потрапив до неї і згинув, а другого комуністичні посіпаки зловили і відтягли назад.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИЙМЕ ГРОМИКА У СПРАВІ БЕРЛІНУ

Вашингтон. — На п'ятницю 6 жовтня ц. р. була призначена нарада президента Кеннеді з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком. Раніше з Громиком тричі по кілька годин розмовляв державний секретар Дін Раск. Всі ці розмови стосувались — і п'ятницева розмова в Білому Домі стосуватиметься — Берлінської кризи, спровокованої Хрущовим задля переведення перманентного поділу Німеччини, загарбання цілого Берліну, та здобуття від Заходу апробати на існуючий у Сході Европи „статус кво". За американськими газетами, в розмовах Діна Раска з Громиком не було мови про будь-яку конкретну умову, яка можлива тільки на конференції цілої „великої чвірки" у найближчому порозумінні та за згодою збоку Західньої Німеччини, члена Північно-атлянтійського бльоку (НАТО). Західня Німеччина нібито натискає, щоб конференція міністрів закордонних справ Заходу і СССР відбулась якнайшвидше, лякаючись, що в двосторонніх американсько-совєтських розмовах може бути викуваний компроміс за кошт німців, але такій можливості американські чинники заперечують. Для перевірення настроїв в керівних совєтських та західньо - німецьких колах викликано з Москви і Бонну тамошніх американських амбасадорів, Лювеллина Томпсона та Волтера Довлінґа. Обидва мають прибути до Вашинґтону під кінець цього тижня і переведуть там 7-10 днів на нарадах з керівними американськими діячами. Західньо - німецькі чинники твердять, що з американського боку ніхто ще до них не звернувся з пропозицією будь-яких концесій большевикам, а пресовий шеф в Західній Німеччині Фелікс фон Екард саме в минулу середу заявив від імені німецького уряду, що за інформаціями від західньо-німецьких дипломатів із західніх столиць — державний секретар Дін Раск не запропонував Громикові ніяких сутніх поступок коштом Німеччини та що в американській закордонній політиці в справі Німеччини й Берліну насправді не зайшли ніякі зміни. Президент — твердять газети — висловить Громикові вдоволення з приводу останнього відпруження в міжнародній атмосфері та передасть через нього Хрущову пересторогу, щоб той не загострював знову тієї атмосфери новими погрозами і щоб оминати будь-яких односторонніх провокаційних актів в часі, коли ведуться розмови, які мають довести до конференції міністрів закордонних справ. Громико від'їде до СССР, мабуть, в найближчу неділю, на тиждень перед відкриттям в Москві 22-го конґресу Комуністичної партії СССР. Як запевняє „НИ Таймс", „з обох сторін прийшли неофіційні натяки на можливість осягнення компромісу", але той же часопис стверджує також, що „все ще шукається за формулою, яка дозволила б на відкриття переговорів про розв'язання Берлінської проблеми".

Президент підписав закон про продовження двох шкільних програм

Вашинґтон. — Президент Кеннеді 3-го жовтня неохоче підписав закон, який продовжує на два роки дві шкільні програми, згідно з якими уряд має видати $900 мільйонів на допомогу школам в тих районах, де є більше число дітей військовиків і федеральних урядовців. Згідно з цим законом уряд видає також допомогу шкільництву на навчання тих предметів, які є важливі для оборони країни: чужих мов, математики, фізики й хемії. Президент підписав цей закон аж 3-го жовтня, бо найближчого дня, 4-го жовтня був би вже неважний внаслідок так званого „кишенкового вета" — не підписання Президентом. Президент заявив, що закон, який він підписав, допомагає тільки частині шкіл, а він предложив був Конґресові широкий шкільний закон, який мав допомагати всім публічним початковим і середнім школам (гайскулам), але Конґрес відкинув цей урядовий проєкт. Але Кеннеді запевнив, що потреба допомоги шкільництву змусить Конґрес в 1962-му р. щераз розважати цю проблему, і тоді напевно Конґрес її вирішить в ширшому маштабі, як цього року. Президент пропонував ухвалити $2,300,-000,000, які впродовж трьох років треба було видати на допомогу при будові шкільних будинків і збільшення вчительської платні. Крім того Президент проєктував $2,800,000,000, які можна було впродовж 5-ох років видавати на позички на будову приміщень для академічного шкільництва — коледжів і університетів.

Домагаються зброї, яка нищитиме ворожі сателіти

Сан Франсіско. — Колишній асистент секретаря летунства Тревор Ґарднер на зборах науковців й інженерів закликав, щоб ЗДА постійно могли під військовим оглядом контролювати космічні простори. Він виступив проти того, щоб в дослідах над космічними просторами переважали вимоги чистої науки, а не потреби військовости. На думку Ґарднера треба в цій ділянці такої програми, щоб ЗДА мали зброю, „яка дозволила б „невтралізувати, перехоплювати або знищити сателіти". Коли Америка матиме таку зброю, тоді не буде страшною перевага СССР в ділянці дослідів над космічними просторами. Ґарднер сказав, що обидва недавні президенти ЗДА говорили про те, що космічні простори, — це ділянка науковців, а не військовиків. Таку думку треба закинути, бо космічні простори важливі в першу чергу для військовиків, які дбають про оборону ЗДА, — твердить Ґарднер.

Вільний Китай перестерігає ОН проти приймання в члени комуністичного Китаю

Об'єднані Нації. — Міністер закордонних справ Вільного Китаю з його осідком на Тайвані, Шен Чанґ-гуан, у великій промові перед Генеральною Асамблеєю в минулу середу перестеріг Об'єднані Нації, що прийняття в члени ОН комуністичного Китаю засудило б їх на таку саму долю, яка постигла Ліґу Націй. Об'єднані Нації стали б внутрі спаралізовані, нездібні до ніякої конструктивної дії, а система колективної безпеки у світі перетворилась би у систему „колективної аґресії". Він закинув комуно - китайському режимові, що той поводиться у міжнародному світі, як хуліґан, позбавлений пошани для права, моральних вартостей та людської гідности. Коли почав промовляти національно - китайський міністер, всі комуністи вийшли з залі і вернулись після того, як він закінчив. Від комуністичного бльоку відповів Шен Чанґ-гуанові тільки румунський комуніст Корнелію Манеску, який назвав вільно-китайський уряд „самозванцем", що його давно вже треба було викинути з Об'єднаних Націй. — В Генеральній Асамблеї промовляло в мин. середу сім промовців. Індійський міністер оборони Крішна Менон таврував гостро відновлення атомових експериментів, як „удар по мирові". — Названий вгорі вільно - китайський міністер перестерігав невтральні держави, що вони не можуть бути невтральними в справах таких, як здавлення революції на Мадярщині чи окупація Тибету, бо не вільно відвертатись від подій, що вимагають натаврування та поборювання.

ЗДА збереже свої летунські бази в Англії

Лондон. — Внаслідку теперішньої міжнародної ситуації ЗДА, порозумівшись з англійським урядом, відкликали рішення евакуювати 4 летунські бази в Англії, на яких перебувають коло 7.500 американських і 1.400 англійських летунів та військовиків, плюс 60 цивільних урядовців і 10.-000 членів родин летунів. Разом на тих базах приміщені коло 110 військових літаків різних типів. Бойові літаки Ф-105 здатні до перевоження атомових бомб, мають заступити нібито „перестарілі" бомбардувальники Б-66. Рішення щодо збереження цих чотирьох американських летунських баз прийшло внаслідку безпосередніх нарад американського секретаря летунства Юджена Цукерта з англійським міністром Джуліяном Емері. Англійське населення місцевостей, де містяться ті бази, прийнято ту вістку дуже радісно, бо воно має від баз великі прибутки.

9 свідків відмовилися зізнавати у справі Асамблеї Демократичних Прав

Вашинґтон. — Під час переслухань в Палатній Комісії в справах протиамериканської діяльности аж 9 покликаних свідків відмовилися зізнавати в справі діяльности Крайової Асамблеї для оборони демократичних прав. Ці свідки покликувалися на різні поправки до конституції, найчастіше на п'яту поправку, — яку дозволяють не відповідати на запити, коли б відповідь могла свідка оскаржувати. Деякі головніші члени цієї Асамблеї навіть атакували Конґресову Комісію, оскаржуючи її в порушуванні конституції. Ця войовничість свідків проявлялася в тому, що вони оскаржували Палатну Комісію, закидаючи їй „очорнювання" та „застрашування" свідків і інших людей, від яких комісія хоче дістати інформації. Один свідок Ричард Л. Крайліз з Шикаґо *пригадував* Комісії, що один із його предків був спалений на стосі дров в 1692-му році як „чарівник". Цей свідок відмовився відповідати на запити, чи він є комуністом.

Комуністичні Польща й ЧСР проголосили гостру протинімецьку заяву

Варшава. — В два дні після того, як до Варшави вернувся з Праги з однотижневих тамошніх нарад з комуно - чеськими головачами Владислав Ґомулка, оприлюднено спільну польсько-чеську велику заяву з таврування „буржуазного націоналізму" західніх німців, що його нібито підтримують три західні великодержави. Ця польсько - чеська комуністична заява втримана цілком у дусі постійних совєтських нападів проти „мілітаризму і реваншизму" Західньої Німеччини, яка нібито тільки й мріє про відібрання від Польщі і Чехословаччини збройною рукою колишніх німецьких посілостей. Польські й чеські комуністи цілком підтримують *рішення* Хрущова про збереження на віки поділу Німеччини шляхом міжнародного визнання Східньої Німеччини. Водночас Польща і Чехословаччина приготовляють великі військові маневри, ведені під фірмою бльоку Варшавського пакту. В Польщі замітний збільшений рух війська та його зв'язкових автомобілів і рухових частин.

За дві з половиною секунди дістали відповідь із Місяця

Ютіка, Н. Й. — Тут відбувся мітинґ радіових інженерів, який відкрито оріґінальним способом. Промову голови зборів передали телефоном з Ютіка Мюнісіпел Авдиторії до лябораторії фірми Белл Телефон в Голмделі, Н. Дж., звідки її радіовим шляхом на Місяць. Звідтам зловили її в приймачі Дженерал Електрік Компані біля Скенектаді і телефоном передали до Ютіки. Передача туди й назад тривала дві і півсекунди. Це все робили на те, щоб Відділові Інституту Радіових Інженерів в Ютіці-Ромі показати, яке велике значення мав би Місяць для комунікації.

У Вашинґтоні почався суд над секретарем амбасади ЗДА у Варшаві — Скарбеком

Вашинґтон. — В січні ц. р. другий секретар американської амбасади у Варшаві Ірвін С. Скарбек викрав був таємні документи з амбасади і передав їх представникові розвідки. Ці документи відносилися до таких справ, як оцінка сили польської армії, оцінка американським амбасадором польсько-американських взаємин та оцінка тодішнього політичного положення. Американська амбасада довідалася про шпигунську працю Скарбека, і він через Німеччину виїхав до ЗДА, де відповідає за шпигунство в користь СССР. На розправі зізнавав амбасадор Джекоб Д Бім, який сказав, що польсько - американські взаємини не дуже поправилися від того часу, коли в 1956-му році до влади прийшов Владислав Ґомулка. Скарбеків адвокат Семюел Кляйн твердив, що його клієнт діяв в обороні 22-річної польської дівчини, яку „обороняв проти комунізму". На розправі була і жінка Скарбека, народжена в Німеччині, мати його трьох дітей. Скарбека судять за видання таємних документів ворожому урядові. Якщо суд його засудить, то він може дістати кару до 33-ох років тюрми.

Президент Катанґи Чомбе в Конґо займає знову войовничу позицію

Елізабетвіль. — Переговори місії Об'єднаних Націй в Конґо з президентом Катанґської провінції Мойсе Чомбе в справі звільнення ним засекречених бельгійських старшин, техніків і дорадників, які нібито під'юджують того провінційного конґолійського „достойника" до спротиву місії ОН, застрягли на мертвій точці. Мойсе Чомбе відмовився теж допустити місію ОН до його військових споруд в Джататвілі, де катанґці взяли в полон понад сотню вояків Об'єднаних Націй. Водночас місія Об'єднаних Націй має в Катанзі поважний клопіт також із смертельними ворогами Мойсе Чомбе, племенем балюбів: кілька тисяч балюбів втекли з своїх осель в джунґлії до табору Об'єднаних Націй на передмісті Елізабетвілі, сподіваючись дістати там прохарчування та забезпеку проти нападів катанґського війська. Ті племінні противники президента Чомбе жадали від представника місії ОН етіопця Махмуда Хіярі, що перевів з Мойсе Чомбе тимчасове перемир'я, щоб місія ОН дала їм, балюбським втікачам, зброю і харчі. Хіярі заявив їм просто, що вони повинні вернутись до своїх осель та що центральний уряд Конґа не пришле для їхньої охорони війська проти Чомбе, бо це рівнялось би розпутанню громадянської війни.

● **В 1960-му році в ЗДА** випродукували 434 мільйони тонн вугілля. Бюро копалень передбачає, що продукція вугілля буде збільшуватися і в 1975 році збільшиться на 236 мільйонів тонн, дійшовши тоді до 670 мільйонів тонн.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** не підписав законопроєкту про збільшення платень поштових робітників, який коштував би державну скарбницю $60,800.-000 річно. Конґрес прийняв законопроєкт про збільшення платень поштовикам, але не хотів ухвалити урядового проєкту про збільшення поштових оплат.

● **Фундація** ім. Алфреда Е. Смита в Ню Йорку, 18-го жовтня влаштовує свій 17-ий річний обід, на якому мають промовляти колишній президент Двайт Д. Айзенгавер, губернатор Нелсон А. Рокефеллер і посадник Ню Йорку Роберт Ваґнер. Фундація хоче зібрати фонд на шпиталь ім. Смита. Запрошені є 2.500 осіб до Валдорф - Асторії, які мають заплатити по $100.

● **В тижні,** що закінчився 30-го вересня, випродуковано у ЗДА на 500.000 авт менше, ніж давніше заплановано, бо був довший страйк в найбільшій автовій компанії Дженерел Моторс. Тепер ще більше сповільниться продукція авт моделю 1962-го року, бо страйкують робітники Форда.

● **В Бріджпорті,** Коннектикат, цього тижня закінчать будову апартаментового мешканевого дому, який має і протирадіяційне бомбосховище для всіх 450-ох жителів. В сховищі будуть і харчі та все потрібне для людей на протяг двох тижнів. Це сховище коштувало $10.000.

● **Член Президентової Ради** в справах фізичної справности молоді д-р Теодор Форбс сказав, що деякі люди починають нездужати, бо діпнявшися до якогось вищого становища, соромляться чистити своє авто, скошувати траву під хатою або щось в ній направити, і тому не мають жадного руху та хворіють на серце.

У СВІТІ

● **Чоловік княжни Марґарити** Антоні Армстронґ - Джонс дістав від своєї швагерки, королеви Єлисавети, шляхетський титул „вайкавнта" і „ерла". Він раніше відмовився був від такого підвищення, але княжна Марґарита сподівається внедовзі своєї першої дитини і коли б це був син, то він унаслідив би титул по батькові.

● **У Будапешті** помер на удар серця 74-літній архиєпископ Йозеф Ґрес, який від здавлення мадярського повстання восени 1956 р. та втечі кардинала Міндсенті до американської амбасади, де він від того часу проживає, керував Католицькою Церквою на Мадярщині. Арх. Ґрес сидів теж у в'язниці від 1951-1955 року, але потім комуністична влада залишила його в спокої, а навіть відзначила з його 70-літтям. На Мадярщині залишились ще тільки три католицькі єпископи з 9-ох, які були перед наставленням большевиками комуністичної влади.

● **Папа Іван XXIII** прийняв на спеціяльній приватній авдиєнції маму президента Кеннеді і передав нею „цілком спеціяльне Апостольське благословення" для американського народу і для Президента. Папа дарував пані Кеннеді вервицю і посвячені ним церковні медалики.

● **В Шанноні в Ірляндії** застрягли на летовищі на 6 днів 103 американські туристи з Шикаґа, які впродовж трьох тижнів об'їздили Ірляндію. Замовлений ними американський літак припізнив відлет з Ню Йорку внаслідку механічної хиби, — потім, відвізши до Копенгаґену скандинавських туристів з ЗДА, застряг в Копенгаґені внаслідку пошкодження, врешті на летовищі в Шанноні не хотіли наповнити літак пальним, бо дана летунська лінія завинила Шаннонському летовищу дол. 6.000 за давнє пальне. Американські туристи депешували през. Кеннеді.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Зміна атмосфери

Протягом останніх двох тижнів у міжнародній ситуації зайшла деяка зміна: атмосфера відпружилась настільки, що говориться вже не про війну, а про переговори. Властиво, ні одна сторона не змінила свого речевого підходу до проблеми Німеччини й Берліну, але змінився тон, що ним говорять про ці проблеми найвищі речники СССР і ЗДА. Спричинником всього того конфлікту був Хрущов, — ще восени 1958 року, коли він уперше висунув вимогу укладення мирового договору „з двома Німеччинами" та перетворення Західнього Берліну у „вільне місто", як і в цьому році, коли він відгребав ту концепцію і почав підтримувати її погрозами ультимативного й шантажевого характеру. Своїх вимог він не відкликав, але припинив погрози і перестав кричати, що коли західні держави не погодяться з Совєтами в цих справах до кінця року, то він підпише сепаратний мировий договір із Східньою Німеччиною із усіма наслідками, що випливатимуть з того договору для Західнього Берліну та його комунікації із світом. Замість продовжувати ті погрози, „підмуровувані" заявами про ядрові бомби 100.000-кратно більші за ту, яку ЗДА скинули на Гірошіму, — Хрущов заявив, що воліє „спізнені переговори за приспішену війну", і взагалі на цю тему замовк. З очевидного наказу Москви замовк також її підголосок, Вальтер Ульбріхт, який тим ревніше взявся здвигати китайський мур упоперек Берліну.

Причиною такої зміни совєтської тактики — як запевняє американська преса — стало зрозуміння, що всі ті погрози і заповіджена одностороння розв'язка німецько-берлінської проблеми за хрущовським зразком — неминуче привели б до війни. Совєти ніби зрозуміли, що три пункти є для Заходу „табу", що їх порушення спровокує війну: 1) західні права в Західньому Берліні, 2) свобода в Західньому Берліні та 3) вільна його комунікація з Заходом. Зате західня дипломатія дала недвозначно зрозуміти большевикам, що існує „ширше поле" для переговорів, в яких Захід готов на деякі поступки: вони, ніби, могли б стосуватись і визнання східньо-німецького режиму в якійсь неофіційній формі, і визнання кордону Одри-Ніси для Польщі, і гарантій Росії проти відродження німецького мілітаризму. Заповідження авдієнції Громика в през. Кеннеді та помірковано-оптимістична заява англійського міністра лорда Гюма, який теж двічі розмовляв з Громиком, „зняли вітер з воєнних вітрил" — як поетично висловився один західній коментатор.

Покищо невідомо, яке становище займе ведмідь, що про його шкуру йде мова: Західня Німеччина, як речник цілого німецького народу. Здається, Хрущов має рацію, що при всьому бажанні Заходу мати в рядах збройних сил НАТО сильну західньо-німецьку армію, західні держави, в першу чергу Англія, не бажають собі такої Німеччини, яка могла б вирости на нову великодержавну потугу. Тому Захід обмежився паперовим протестом у справі відмежування Східнього Берліну залізною завісою від Заходу і лише вряди-годи, від свята, говорить про плебісцит для всіх німців, як про базу для об'єднання Німеччини. Тепер, після виборів у Західній Німеччині, знову настав час перевірити, як далеко сягає західньо-німецький принципіялізм і в чому західні німці готові піти назустріч совєтській вимозі щодо збереження комуністичного режиму у східній частині Німеччини.

З американського боку також не чути будь-яких заяв, що пахли б війною. Говориться про „консультації", „інформаційні розмови" та „переговори" на різних рівнях. Говориться й про конечність „вичждати", поки в Москві відбудеться 22-ий з'їзд компартії СССР, і як відіб'ються на ньому розмови в Ню Йорку й Вашингтоні з Громиком. Словом — настала нова „передишка". Вона триватиме тим довше, чим сильнішим і рішучішим буде Захід.

Спекуляція і грабіж

Широкорозгорнена акція висилання дарункових пакунків до СССР, як це вже багато разів стверджувано в Конгресі ЗДА і в американській пресі, є однією з найбільш ганебних форм міжнародної спекуляції. Використовуючи з одного боку нужду своїх власних громадян, а з другого почування їх рідних за кордонами СССР, які бажають полегшити ту нужду, совєтський уряд здобуває з непомірно високих митних оплат за посилки і з комісійних оплат, передаваних до його офіційного представництва, „Інтуриста", велетенські суми грошей, які йдуть в десятки мільйонів долярів.

Останнім часом до цієї спекуляції на людській нужді долучилися ще й факти злочинного діяння совєтських представництв на шкоду тих, що не тільки сплатили із своїх важко зароблечих чи й позичених грошей всі митні та маніпуляційні оплати за висилку своїх пакунків до СССР, але й довірили їх совєтським агенціям, певні, що вони дійдуть до рук адресатів. Афера з поверненням понад 6.000 пакунків, висланих через ліцензійовану „Інтуристом" компанію „Дженерал Парсел енд Тревел", виявила неймовірний фактичний стан.

Започаткований представниками Конгресу і прокуратури ЗДА розгляд цієї афери показав, що причиною масового повернення висиланих до СССР пакунків були не якісь випадки „неправильного оформлення документів" чи інші „порушення правил висилання". І збоку висилачів пакунків, і збоку окремих відділів компанії „Дженерал Парсел енд Тревел", керованих американськими громадянами, здебільша українцями, дотримано всіх приписів і передано до централі всі належні оплати й мита. Тимчасовий розгляд встановив понад усяким сумнівом, що „застрягали" всі ті сотки тисяч долярів, передаваних окремими відділами, на „контах" совєтських повновласників, які керували посилковою акцією в рамцях названої компанії і зобов'язані були відсилати їх реґулярно „Інтуристові" або переказувати до СССР. Виявилося також, що ця компанія мала формальну ліцензію від „Інтуриста", як офіційної установи совєтського уряду, і що за всі здійснювані в рамцях „Інтуриста" і його аґенцій операції й трансакції і за довірене їм американськими висилачами майно відповідає правно і фактично тільки совєтський уряд.

Одержавши через компанію „Дженерал Парсел енд Тревел" тисячі надісланих пакунків із ЗДА, совєтський уряд був зобов'язаний доручити їх адресатам без уваги на те, чи він отримав чи не отримав належні йому суми, від уповноваженої „Інтуристом" висилкової аґенції у ЗДА, бож відділи тієї аґенції без відповідних оплат пакунків не приймають і вони — як виходить — вив'язуються зі своїх зобов'язань точно. Тим часом Совєти, почали завертати посилки, мотивуючи це цілком фальшивими даними. Якщо б Совєти керувалися будь-якими правними оглядами, вони мали одержані посилки доручити, а керівника своєї аґенції, який не виконав своїх зобов'язань, поставити перед суд або усунути, покриваючи спричинені ним втрати. Совєтський уряд цього не зробив, а, навпаки, пішов на дальший грабіж висилачів пакунків, вимагаючи від них додаткових оплат, без ґарантії, що посилки будуть доставлені. Мало того, щоб сховати всі кінці в воду і покрити „здєлки" Інтуриста та його агента, совєтський уряд вирішив, раптом, як це виходить з неофіційного повідомлення — створити для керування і ведення всієї посилкової акції нову установу „Внєшпосилторг", що має перейняти всі функції „Інтуриста" в даній ділянці. Водночас із цим не оприлюднено досі ні слова про полагоду спричинених „Інтуристо" і керівником його аґенції матеріяльних і моральних шкід.

Перфідне ставлення совєтського уряду в цій справі говорить само за себе. Воно є дальшою ланкою в довгому ланцюгу фактів топтання усіх принципів і правил міжнародного співжиття.

Ярослав Курдидик

„АРМІЯ ПІДПІЛЛЯ" У ЗДА

Поруч приспішеного дозброювання, виявом чого є покликання сотні тисяч резервістів до всіх без вийнятку родів зброї, не повинно бути ні для кого несподіванкою, що в такому ж прискореному темпі вирішено в ЗДА розбудувати вже існуючу так звану „армію підпілля і контрпідпілля", яка має своїм завданням переводити різного роду „неортодоксальні військові операції" і вишколювати партизанські відділи для боротьби з комуністами в чужих країнах. Головне американське командування вже давно прийшли до висновку, що треба чимскоріше розбудувати цю „третю силу", яка мала б негайно, вживаючи відповідних засобів, паралізувати симптоми розкладу і диверсії, якими з успіхом послуговуються комуністи.

У той час, коли ЗДА витрачають мільярди долярів на організування і втримування реґулярних армій у різних країнах, щоби забезпечити їм незалежність, большевики організують „резистансійні рухи" і закріплюють у тих країнах безпосередньо або посередньо свої впливи. Ці країни можна поділити на такі групи: 1) країни, що їх большевики вже захопили і повністю контролюють, 2) ті, що їх большевики ще не захопили, але вже розклали свою інфільтрацію так, що вони стають прокомуністичними, 3) незалежні, але „невтральні" країни, що дуже сильно схиляються у бік Москви, 4) країни, що мають дуже сильні й активні комуністичні партії (Італія, Франція, Мехіко).

Очевидно, що справи такого порядку повинні входити у компетенцію вирішних політичних чинників. Треба, однак, брати до уваги факт, що живемо в ненормальних часах, і тому, коли американські мілітарні чинники намагаються створити „охоронний щит", щоб забезпечити свободу й незалежність окремих народів, ці чинники мають право застосовувати відповідні засоби, щоб паралізувати ними діяльність комуністів. А загрожені комуністами країни мусять самі зрозуміти, що ґарантія їхньої безпеки і незалежности лежить передусім у руках тих збройних сил, які вони самі зможуть зорганізувати.

Як уже виявилося, за головний поштовх для організування воєнних з'єднань окремого призначення у ЗДА послужив большевицький плян, за яким комуністи, вживаючи т. зв. „армій національного визволення", у найближчих десятьох роках хочуть опанувати більшу частину ще вільного світу.

Основне і головне завдання т. зв. „підпільної армії" — діяти поза лініями спонзорованих большевиками сил, які дослівно поїдають здорову субстанцію заприязнених з Америкою народів, не зважаючи на те, що вона підтримує і забезпечує всіми можливими засобами армії тих країн.

Ядром для вишколу „підпільної армії" ЗДА є СТАР (Стратеджік Армі Корпус), в якому зосереджено найкращих спеціялістів, старшин, підстаршин і вояків - добровільців. Головний вишкільний центр СТАР знаходиться у Форт Бракґ, в Північній Кароляйні, і являє собою окрему парашутну бриґаду, яка готова кожної хвилини розпочати акцію дослівно в кожному місці земної кулі. Ця бриґада має всі роди транспорту і розпоряджає наймодернішими технічними засобами та найбільш мініятюризованою ядровою зброєю, силу якої означено одним словом: „неуявність". Згадана бриґада має свої посестри — 1-шу Спеціяльну Воєнну Групу на Окінаві і 10-ту в Німеччині. Четверта така бриґада має бути зорганізована на Західньому узбережжі і п'ята в зоні Панамського каналу. Мета цієї останньої, — навчити латинські держави успішно поборювати комуністичне підпілля.

З офіційних повідомлень знаємо, що для всіх цих бриґад приділено 13 тисяч добровільців. Знаємо також, що головними промоторами і організаторами цих військових з'єднань є відомі парашутисти з найвищими військовими відзначеннями — полковники І. А. Едвардс і В. П. Ярборов. Згадані пробоєві бриґади мусять бути неперевершеними мистцями всіх форм ведення підпільної боротьби. На суходолі вони мають послуговуватися тактикою: „удар і зникай", наскакуючи несподівано навіть на найбільші військові з'єднання. Вони мусять бути неперевершеними також у розвідці й зв'язку і знати всі ворожі найбільш вразливі стратегічні точки.

Та найважливіше і найцікавіше в тому, що в тих бриґадах береться до уваги не лише технічна, сказати б, сторона — поборювання ворога в запіллі й підпіллі, але розгортається і розроблюється також політичну сторінку, а саме, — здібність відбивати і паралізувати пропаґандивний наступ ворога. Для цієї мети зорганізовано окремі „психологічно - пропаґандивні батальйони", що ведуть свої радіопередачі, поширюють відповідні брошури та летючки і т. д. У цьому прескладному апараті працюють понад 300 найкращих спеціялістів, представників 30 народів.

Про значення і вартість СТАР'у найкраще свідчить факт, що большевицька преса раз-у-раз зчиняє ґалас, закидаючи ЗДА, що вони засилають „шпигунсько - диверсійні" групи в країни, що мовляв, „схильні прийняти комуністичну ідеологію". Цей крик і страх Москви є найпереконливішим доказом, що ЗДА ступили на правильну дорогу, намагаючись бити ворога його ж таки власною зброєю, очевидно, далеко досконалішою.

ЗА СПАДЩИНУ АДЕНАУЕРА

Західня Німеччина. - Надто „справедливий" виборчий закон може деколи стати на перешкоді скорому створенню уряду. Англія поділена на виборчі округи і від кожної округи виборці посилають до парляменту тільки одного кандидата. Вибраним уважається той, хто одержав найбільше число голосів з усіх кандидатів на посла. Це значить, що, наприклад, кандидат, який дістав у виборчій окрузі 30% усіх голосів, буде вибраний до парляменту, якщо інші три кандидати одержать разом 70% голосів (25 + 25 + 20). Ця система дає шансе створити в парляменті сильну більшість для переможної партії і забезпечує стабільність уряду.

У виборчому законі Німецької Федеральної Республіки також поставлено перепони для розмножування партій: партія, яка не дістане 5% всіх голосів, поданих на виборах до парляменту, не може мати послів: ці голоси пропадають. Таким чином малі партії (Державна партія, Загальнонімецька партія та ін.), що в останніх виборах не дійшли до встановленої межі 5%, не мають послів у нововибраному парляменті. Однак, в виборчому законі Німецької Федеральної Республіки дається можливість для виборця голосувати не тільки за того чи іншого кандидата, але також і за партію, яку він бажає (кожний виборець подає два виборчі квитки — за особу кандидата і за партію, яку він хоче).

Цей закон дав можливість збільшити число послів Вільної Демократичної партії (лібералі) до 67. Партія Християнських Демократів (Аденауер) разом із своєю „прибудівкою" — Християнсько-Соціяльною партією (голова Штравс) втратила більшість у нововибраному парляменті і має всього 242 мандати. Таким чином партія, що стояла при владі і могла раніше переголосувати інших у парляменті, мусить шукати спільників, щоб створити уряд, який би спирався на більшість у законодатному органі.

Аденауер і Штравс мали на думці насамперед закликати до коаліції Вільну Демократичну партію. Але німецькі лібералі ще перед виборами заявили, що не підуть до уряду під проводом Аденауера. Цієї позиції Вільна Демократична партія не змінила й досі. Лібералі хотіли б мати на чолі нового уряду проф. Ергарда, міністра господарства в уряді Аденауера.

Здається, причина неґативного ставлення лібералів до Аденауера лежить не в політичній сфері, а скорше в особі 86-літнього канцлера: він має гостру, самовладну вдачу і часто ставив перед доконаними фактами членів свого уряду, свою партію і ті партії, що в минулих роках були в його коаліційному уряді.

Однак, Християнсько - Демократична партія стоїть за Аденауера, як кандидата на голову нового уряду. В Християнсько - Соціяльній Унії (партія Штравса) переважає настрій за кандидатуру Ергарда на канцлера республіки. Щоб дати можливість лібералам пристати до коаліційного уряду, Штравс запропонував доручити головування в новому уряді Аденауерові на обмежений час — один рік. Однак, Вільна Демократична партія не квапиться з остаточною згодою.

В цій ситуації цікаву позицію зайняли соціял - демократи. Ця партія перед виборами до парляменту виставила була проєкт — створити уряд широкої коаліції, з огляду на тяжку міжнародну ситуацію, в якій перебуває Німеччина. Лібералі і християнські демократи у виборчій аґітації заявляли, що для них участь в уряді разом з соціял - демократами „виключена". Однак, для зашахування вільних демократів теперішній канцлер відбув 25 вересня розмову з провідниками соціял - демократичної партії. Темою розмови була міжнародна ситуація, але, безперечно, обидві сторони мали на увазі також „намацати ґрунт" для створення „чорно - червоної" коаліції.

Соціял — демократи виявляють, що в сучасній критичній ситуації, коли рішається доля Берліну і кордонів Німеччини, мусить бути створений уряд з усіх партій, представлених у парляменті. Лібералі і Християнсько-Соціяльна унія виступають проти коаліції з соціял - демократами. Отже рішення в руках Аденауера і його Християнсько - Демократичної Унії: чи шукати далі ласки у лібералів (67 послів), чи створити сильний коаліційний уряд з соціял - демократами (190 послів) до 17 жовтня, коли зійдеться повний парлямент. Соціял - демократи, забувши гострі суперечки з Аденауером у минулих роках, не ставлять вимоги його усунення з головства в уряді. Тут певно рішає такий мотив: незабаром Німеччині доведеться під натиском Москви платити великі рахунки за програну війну. Отже, нехай під договорами стоїть ім'я 86-літнього політика Аденауера, що незабаром відійде „на пенсію".

Є небезпека, однак, що Християнсько - Соціяльна Унія не захоче дати своїх міністрів до уряду в коаліції з соціял - демократами і перейде в опозицію. Це був би знак розбиття великої партії, що однозгідно йшла за Аденауером від 1949 року і мала спільну фракцію в парляменті.

Як бачимо, малий недогляд у конституції, що допустив пропорційний розподіл голосів у виборах до парляменту, не дає можливости зразу після виборів створити стабільний уряд.

П. С.

В ОН твориться бльок африканських держав

Об'єднані Нації. — Етіопський міністер закордонних справ Ато Кетема Їфру, виступивши в минулий понеділок на форумі Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, закликав всі інші африканські країни в ОН створити реґіональний бльок, який на своєму форумі старався би розв'язувати проблеми африканського континенту і спільно виступав назверх. Етіопський міністер вказав на небезпеку перенесення холодної війни, яка йде між Сходом і Заходом, на африканський терен, внаслідку чого різні африканські країни можуть стати „бойовищами холодної війни, веденої позаафриканськими державами". Конкретно, етіопський міністер вказав на 52 статтю чартеру Об'єднаних Націй, яка дозволяє на творення реґіональних бльоків та поручає розв'язування міжнародних проблем внутрі таких бльоків. Таким бльоком є, наприклад, південно - американські країни. В Об'єднаних Націях є вже 26 африканських країн, які час до часу відбувають власні наради. Інший африканський речник, Люї-Лянсана Боґові з Ґвінеї, гостро таврував політику Портуґалії в Анґолі і вимагав усамостійнення решти африканських колоній. Ідучи по лінії СССР і інших комуністичних країн, представник комунофільської Ґвінеї називав „брутальною інтервенцією у внутрішні справи країн" закордонні бази, але ні словом не згадав про совєтські війська в цілому ряді европейських країн, чи комуно-китайські війська в Тибеті.

Іван Овечко

Учитель — жертва несправедливости

Мало не в кожній країні світу відчувається постійний брак учителів. І все ж ця шляхетна професія назагал не користується чомусь належною їй пошаною й оцінкою.

Відомо, наприклад, що в СССР перед останньою війною вчитель початкової школи не заробляв і половини того, що технік, а так звана „ставка" вчителя середньої школи дорівнювала лише третині „ставки" інженера. Тим часом, щоб отримати диплом учителя середньої школи, людина мала витратити стільки ж часу й зусиль, як і інженер. Не належав учитель і до касти ІТР (інженерно - технічні робітники), що мали окремі „распредєлітєлі", тобто крамниці, де можна було купити кіло цукру, не поламавши ребер у черзі разом із звичайними робітниками.

Не дуже грішить і вільний світ відповідною пошаною та належною оцінкою вчительської професії. Досить ближче познайомитися з умовами, в яких живуть учителі, та порівняти їх з життєвим стандартом інженерів, техніків, а особливо лікарів і адвокатів хоч би в такій країні, як Бразилія, щоб переконатися, що вчитель і справді, — жертва несправедливости.

На жаль, недоцінюємо тяжкої, комплікованої вчительської професії і ми — українська еміґрація.

На порядку денному наших розмов і писань по всьому світі — доля нашої молоді, дітей, яким загрожує повна асиміляція найперше через незнання рідної мови. Рекламуємо брак або недостатню діяльність наших шкіл українознавства, парафіяльних при церквах, незадовільну зацікавленість батьків цією важливою справою. Нагадуємо і вчителям про їх патріотичний обов'язок. І, треба сказати, вчителі назагал належно відгукуються на ті заклики.

Але нерідко вчитель потрапляє в неприємну ситуацію. Пару років тому мені прийшлося бути свідком конфлікту між організаторами однієї школи українознавства, тобто батьками, і педагогом, який свого часу закінчив два факультети педагогічного інституту, лише тому, що той учитель уважав за нормальне явище те, що, організатори школи — за абсурд: встановлення грошової винагороди вчителям школи. В результаті вчителеві причеплено ярлик „несвідомого й непатріотичного" еміґранта. На жаль, такий спосіб підходу до справи навчання й виховання наших дітей характеристичний для багатьох батьків і шкіл.

З цієї нагоди мені пригадується, мабуть, унікальний випадок з одним українським лікарем у Бразилії. Д-р Павло Мірошниченко довгий час приймав хворих парафіян церкви св. Володимира в Сан Павльо, у церковній домівці кожної неділі після Служби Божої, не беручи за те ані цента. Чим пояснити таке поступовання доброго лікаря: його заможністю? людяністю? бажанням реклями? чи, може, патріотичністю?

Найскоріше, мабуть, тим, що він бачив навкруги себе безплатну працю інших людей з іншими професіями, віддаючи себе громадській діяльності. Що ж бачимо ми навкруги себе в країні нашого добробуту й заможности?

Щоб улаштувати на більш-менш можливому мистецькому рівні концерт з нагоди якогось національного свята, ми запрошуємо музику, співачку, танцюриста (нерідко досить таки пересічної якости), пропонуючи бодай 15-20-долярову винагороду за один виступ на сцені, розуміючи, що вони — люди мистецтва.

Натомість, запрошуючи вчителя для безплатного навчання наших дітей не тільки того, чого звичайно вчать у школі: граматики, історії, географії, літератури, а й того, чого мусіли б ми, батьки, навчити своїх дітей ще вдома — рідної мови, вважаємо його працю лише за „національний обов'язок", вияв „патріотизму", так, ніби наші діти із знанням рідної мови потрібні лише вчителям, а зовсім не батькам.

Чому ж підходимо до цих двох явищ з двома відмінними мірилами?

Лише тому, що недоцінюємо шляхетної професії вчителя — цієї жертви несправедливости.

Лев Ясінчук

В НЕЗАБУДЬ СУЩИМ І ГРЯДУЧИМ ПОКОЛІННЯМ

(У 80-РІЧЧЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ")

(14)

Та все таки 12 українських гімназій „Рідної Школи" витривали аж до останніх днів перед другою світовою війною, не зважаючи на злобні перешкоди влади й не дуже чесні заходи польського громадянства.

Щоб яскравіше насвітлити образ, згадаємо, що у самому Львові, столичному місті Західньої України, до другої світової війни було 13 польських державних і 8 приватних гімназій з правами державних шкіл, а українські діти мали всього дві державні гімназії й дві приватні — одна „Рідної Школи", а друга СС Василіянок.

Що гімназії „Рідної Школи" були потрібні й попитні, вказує щорічний зріст молоді в них. І так, в 1934/5 було в цих гімназіях 1576 учнів, в 1935-36 — 1835, 1936-37 — 2155, 1937-38 — 2362, 1938-39 — 2499. В останньому передвоєнному році було клясифікованих 2214 учнів, в тому числі 170 (77 %) з дуже добрим вислідом, а іспит зрілости склали 162 учні. В гімназіях „Рідної Школи" було 134 власних учителі, 44 „доходячих" (з інших шкіл) і 12 катехитів. З-поміж тих учителів 16 працювали науково, а 8 у літературній ділянці. Всі рідношкільні гімназії стояли під умілим і вправним проводом рідношкільного інспектора, д-ра Маркіяна Терлецького.

З 1938 роком перестав існувати в Польщі старий тип 8-клясової гімназії. Згідно з реформою шкільництва, переведеною на основі закону з 1932 р., постали 4-клясові гімназії і 2-річні ліцеї, що були подумані як окремі заклади, але з різних причин залишилися разом з гімназіями під одною управою. „Рідна Школа" заснувала 11 таких ліцеїв з окремими програмами навчання. Внаслідок тієї реформи сильно потерпіла українська молодь, яка хотіла використати законну постанову, щоб перейти з гімназії до фахових ліцеїв, але українських фахових ліцеїв не було, крім одного рільничого в Черниці, а до польських українців приймали в дуже малому числі, і то лише до педагогічних.

„Рідна Школа" мусіла звернути увагу на ту аномалію, що українська молодь, яка приходила до міста вчитися ремесла, щоб „визволитися" на майстра, опинялася під впливом польських та жидівських ремісників, або — під впливом польської школи. В 1922 р. Управа „Рідної Школи" відкрила у Львові першу мужеську фахово - доповнюючу школу при народній школі ім. Грінченка. Вже першого року було в ній 90, другого 160 і третього 230 учнів. Поки існування цієї школи устійнилося, перейшла вона дуже важкі турботи в зв'язку з поставою шкільної влади й ремісничої палати. 1923-24 відкрито у Львові фахово-доповнюючу дівочу школу й хлоп'ячу у Станиславові. Цю останню влада закрила, але, не зважаючи на це, вона далі існувала без дозволу. 1924-25 рр. постала хлоп'яча промислова школа в Перемишлі, а в 1927 р. мужеські школи в Коломиї й Теребовлі і друга дівоча в Перемишлі. Крім цих теоретичних шкіл, почала „Рідна Школа" творити практичні ремісничі курси. В 1927 р. перебрано столярську школу в Косові від Т-ва „Гуцульське Мистецтво"; в Борщеві відкрито ткацьку школу, що, крім різного роду матеріялів, виробляла й дивани; в Радехові відкрито слюсарську школу. 1925-26 відкрито в Синевідську Нижньому кооперативу „Промисл" для ведення столярської школи. В деяких місцевостях відкривали промислові курси на зимовий час; вони мали підучити ремісничих челядників та уможливити їм іспит на майстра (Копичинці, Судова Вишня). Крім того кожного року, звичайно в зимовій порі, творилися мужеські й жіночі курси з різних ремісничих фахів. Деякі школи мали також ремісничі варстати. Всі фахово - доповнюючі школи мали в останньому перед війною році 759 учнів.

Окреме місце займала сільсько - господарська школа для дівчат у Шибалині коло Бережан під наглядом Бережанського повітового кружка „Рідної Школи". В цій школі навчалося пересічно 25 дівчат, і вона мала своє поле, будинки й інтернат. Її директором був проф. Мих. Васьків.

Переважно для ремісничої молоді мала „Рідна Школа" також фахові школи для молоді з середньошкільною підбудовою. В лютому 1924 р. перебрано торговельну школу у Львові, яку 1911 р. заснувало Т-во „Просвіта". Ця школа добре розвивалася й достояла до 1937 р., коли то згідно з законом 1932 р. треба було перевести реформу. Її перетворено в тому році на торговельно - купецьку гімназію, і відкрито при ній першу клясу, до якої відразу вписалося 112 учнів. Другу й третю клясу ліквідували поступово (в обох було перед війною 238 учнів). При школі існували ще фахові курси купецької бранжі.

Українська молодь, що покінчила 8-клясову гімназію, не могла вступити до високих шкіл. Тому треба було створити для неї короткотривалу школу, що давала б відразу вигляди на працю в українській кооперації, яка дуже швидко розросталась. Так у 1938 р. зорганізовано, як вищу школу, торговельний курс, на який вписалося 148 абітурієнтів.

В Яворові були дві однорічні купецькі школи: нижча, з підбудовою народної школи, і вища, з середньошкільною підбудовою. У 1938 р. нижчу школу перетворено на кооперативну, що мала підготовляти фахових працівників для низової кооперації. Однорічна вища школа давала ширшу фахову освіту, з якої користали учні після закінчення гімназії. Всі її абсольвенти знайшли працю в кооперації або приватних установах.

ДОПОМОЖІТЬ ВДЕРЖАТИ І РОЗБУДУВАТИ ДЛЯ НАШОЇ ДІТВОРИ РІДНУ „ВЕСЕЛКУ"! ПОШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД „СВОБОДИ"!

Шевченківський Комітет Молоді в Сиракюзах

Заходи для створення Шевченківського Комітету Молоді, до якого входили 6 представники усіх молодечих організацій і українських шкіл на терені Сиракюз, зачалися ще в листопаді минулого року. В січні ц. р. Комітет створено, і до нього увійшли по 3 представники від: Школи Українознавства (Тарас Павлів, Ганя Полівчак), від Православної Громади (Петро Тимченко, Оля Орендаренко, Галя Тимченко), від ЮСУМА (Ірка Богайчук, Зенко Карпиники — Ірина Богайчук і Зенсту (Іван Курилко, Маруся Проскуренко і Люба Мазурик).

На перших сходинах складено Провід Комітету: голова — Петро Тимченко, 2 заступники — Ірина Богайчук і Зенко Карпишин, секретар — Оля Орендаренко. На цих перших сходинах з'ясовано теж цілі і завдання Комітету, та намічено програму на цілий Ювілейний Шевченківський Рік.

Головні завдання комітету:

1. Плекання української мови серед молоді та старання, щоб вона стала щоденною звичкою кожного молодого українця і українки, що виростають поза межами рідної України.

2. Поглиблення знання про Шевченка і зрозуміння його заповіту.

3. Розпродаж Кобзарів Шевченка під кличем: „Ні одної української хати в Сиракюзах без Кобзаря Шевченка".

Намічено такий плян праці:

1. 12 березня 1961 — концерт „Молодь в поклоні Шевченкові".

2. 4 літературні вечори для юнацтва з такими темами: 1. Молодий вік Шевченка, 2. Шевченко на волі (рр. 1838—1847), 3. Шевченко на засланні (рр. 1847—1857) і 4. Останні роки життя Шевченка. Літературні вечори мали підготовити школа чи молодечі організації, а порядок вильосовано. Перший літературний вечір припав ЮСУМ-ові, другий Пластові, третій молоді Православної Громади, а четвертий Школі Українознавства.

3. Вечори деклямацій і інсценізацій для дітей до 12 року життя.

4. Змагання молоді в Шевченкознавстві.

Щоб належно влаштувати концерт в честь Шевченка, привні поділились працею таким способом, що одні відповідали за програму, інші за залю і декорації, а треті за рекляму.

Програму концерту виготовляли так, що до реферату мали зголошуватися всі охочі, а найкраще опрацьований реферат мав бути відчитаний на концерті. Теж запляновані деклямації мали вивчати усі діти, а відтак мали взяти участь у конкурсі, і ті, що будуть деклямувати найкраще, виступлять на концерті.

В означеному реченці виготовили реферати: Петро Тимченко, Люба Мазурик, Оля Орендаренко, Маруся Проскуренко, Ірка і Леся Майкович. Комісія, складена зі старших громадян, визнала за найкращий реферат Петра Тимченка, а на конкурсі деклямацій, до якого зголосилося 38 дітей і молоді, вибрано найкращих декляматорок: Надю Гусак (Учітеся брати мої), Богданну Жмур („Три шляхи") і Ірку Богайчук (Іржавець).

Концерт відбувся з такою програмою: Заповіт у виконанні хору усієї молоді, реферат — виголосив голова Комітету Петро Тимченко, одна збірна деклямація „Біля портрета" у виконанні найменших дітей. З деклямації: Учітеся брати мої (Надя Гусак), Три шляхи (Богданни Жмур) і Іржавець (Ірина Богайчук), 2 фортепіянові соля: „Думи мої" — у виконанні Ігора Копка і „Похоронний марш на роковини смерти Шевченка" у виконанні Ірини Купровської, вокальне тріо „Зоре моя вечірная" у виконанні Гані Возняк, Галі Тимченко і Ірини Купровської при фортепіяновому супроводі Гані Купровської, і дві сценічні картини: „Під Тарасове Свято" і „Розрита могила", в яких взяло участь 30 дітей. Програму закінчено живим образом „Воскресіння України".

Усі точки програми виконано бездоганно, а чистий прихід з концерту в сумі $115 — передано на будову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні.

7 травня відбувся перший Літературний Вечір, виконавцями було юнацтво СУМА. Програма була така: Заповіт — у виконанні молоді СУМА, реферат про молоді літа Шевченка виголосила юначка Віра Маркопольська, індивідуальні деклямації виголосили Надя Гусак — „Тарасик", Ліля Дмитришин — „Наш Батько", Оля Полівчак — „Борець за Правду і Волю". Збірні рецитації „До Основ'яненка" — ланка Маки, „Причинна" — ланка Червона Калина, „Епілог" — ланка Чорноморці.

Хор, зложений з усіх дітей ЮСУМА, відспівав дві пісні „Поклін Тобі, Тарасе" і „Слава, слава Кобзареві", а дівчата з ланок Червона Калина і Маки відспівали: „Садок вишневий" і „Тополя". Останньою точкою програми була сценка „Тарас пастушок".

Цілий цей літературний вечір був старанно підготований, а гарні нові стилеві національні строї дівчат робили миле враження.

Три дальші літературні вечори відбудуться восени. Перший 22 жовтня у виконанні молоді Пласту. Відбудеться теж конкурс деклямацій дітей до 12 років.

Молодь ходила по домах і розпродувала „Кобзарі" Шевченка ред. проф. Сімовича та книжки про Шевченка проф. Доманицького. Належний відсоток від розпродуваних книжок призначено теж на будову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні.

Комітет відбуває свої сходини раз у місяць, а коли заходить потреба, то і частіше. З приємністю можна ствердити, що усі члени Комітету дуже точно приходять на сходини, беруть активну участь у плянуванні і виконуванні поставлених собі завдань. Було б побажане, щоб ця українська молодь міста Сиракюз, згуртована вперше разом у цім Шевченківським Комітеті Молоді, належно зрозуміла вагу такої єдности і співпраці та, перенята ідеями Шевченкової творчости, старалася ще міцніше затіснити витки дружби між собою та найшла спільне поле праці і після того, коли з кінцем Шевченківського Ювілейного Року цей Шевченківський Комітет Молоді перестане існувати.

М. Л.

Шевченківський Комітет Молоді в Сиракюзах

● Еспанський диктатор генерал Франко, вимагаючи ревізії договору з З'єдиненими Державами, запевнив, що він надалі є тісно зісповний в Заходом та натякнув, що він бажає тієї ревізії по лінії збільшення американської допомоги, для розбудови американських баз в Еспанії та щодо признання еспанській армії атомової зброї. Франко заявив, що поміч, уділена Еспанії, частинно вже „перестаріла" думаючи про американську зброю, що її дістала еспанська армія.

Василь Дувало

(Посмертна згадка)

Сумно прогомоніли прощальні тони ветеранської сурми в полудне 14-го серпня на торонтонському цвинтарі „Проспект". Похилилися ветеранські прапори й голови рідних та знайомих над домовиною Василя Дувала, інженера-агронома, підстаршини УГА в першій світовій війні. Не гомінке було Його ім'я, бо це була людина, якої лівиця не знала, що давала правиця. Син заможного селянина з Жулина, стрийського повіту, боляче відчув своє соціяльне походження не так матеріяльно, як морально, коли большевики майже вповні винищили його численну родину.

За першої світової війни він служив в УГА при відділі постачання і тут здобув собі славу прекрасного господаря, бо коли деякі військові частини, бувало, не мали на час потрібних засобів до життя, його частина все була знаменито загосподарована.

Покійний, як інженер-агроном в 20—30 роках займався парцелюванням поміщицьких фільварків у Жидачівщині й на тому полі зробив багато для української справи, ідучи на руку нашим селянам.

За німецької окупації, як працівник у Лігеншафті ратував село від великих контингентів з боку німецького окупанта. Сотки, а то й тисячі людей спаслися від голоду завдяки покійному.

Хоч покійний не маніфестувався в політичному житті, але на українські цілі не скупив гроша (УСХ) і піддержував наше культурне життя (видавництва, імпрези).

Як прекрасний господар, людина зрівноважена, бистроумна, кожному, хто звертався до нього про поміч, щиро й безкорисно служив радою і порадою, а то й матеріяльно його підпомагаючи. За те лишив по собі глибокий жаль, як говорили селяни на Батьківщині: довго будемо пам'ятати ту велику поміч з боку інж. Дувала в нашій великій біді і своїм дітям перекажемо, щоб добрим словом його згадували.

Спочив побіч свого сина д-ра Юрка, проф. університету у Віндзорі, блискучого фізика, як писали про нього професори англійці, якого трагічна смерть перед двома роками, немало причинилася до передчасної смерти батька. Т. З.

● У Києві судили перед військовим судом двох голляндських туристів, які нібн „призналися", що голляндська військова розвідка післала їх для шпигунських цілей у користь НАТО.

Зі Спорту

ЗМАГАННЯ НАШИХ КЛЮБІВ ВКІНЦІ ЦЬОГО ТИЖНЯ

„Тризуб" — Гакоаг, футбольні змагання за мистецтво Американської Футб. Ліґи, в суботу 7-го жовтня, о год. 3.45 на грищі Давнінґ Стедіюм — Рандалс Айленд, Н. Й.

„Дабл геддер", в якому в першій грі зустрінуться Гунґарія і Джуліяна за першість Нім. Ам. Ліґи о год. 2.00 по пол.

УСК — Греки, фітбольні змагання за першість Нім. Ам. Футб. Ліґи, в неділю 8 жовтня, о год. 2.30 по пол., на грищі УСК-у при 124 вул. і 31 Евню в Коледж Пойнті, Н. Й.

УСК НЮ ЙОРК ПРОГРАЄ ДО ЛІДЕРА ТАБЕЛІ

УСК Ню Йорк — Джуліяна 0 : 3 (0 : 1)

УСК: А. Голуб — П. Черемха, Р. Підгорецький (О. Наливайко) — Р. Паркер, Є. Чижович, Х. Цап — В. Конопасевич (З. Шпон), В. Чижович, Л. Луценко, М. Гура, Г. Гивель.

Ворота: 38 мін. 0:1 Джюваніні, 65 мін. 0:2 Залескі, 77 мін. 0:3 Леонард. — Глядачів 450.

Неділя, 24 вересня ц. р. — Український Спортовий майдан в Коледж Пойнт.

Мимо в більшості вирівнаної гри УСК знову зійшов з площі переможений „фаворитним числом" трьох воріт. Гра УСК-у відбувалася за „втертим" пляном попередніх двох змагань: напад нічого не міг випродукувати, а в тяжко працюючій дефензиві УСК-у все знайдеться „чорне дитя". Цим разом ним був воротар А. Голуб, що дав себе здивувати довгим стрілом середущого помічника (!). А в тому може й „Алекса" не здивував, бо за безперервним питтям соди і на розмовах з публікою є досить трудно вимагати відкогось, щоб він знав „про що мова" на площі.

Це вже третя програна УСК-у підряд. Хочемо при цьому зробити малий коментар, бо „злі язики" голосять слухи, що „з УСК-ом погано". Не є присмною річчю програти за порядком троє змагань, а спеціяльно в наших обставинах, де більшість „симпатиків" хоче тільки перемоги. Але з другої сторони, клюб, так як людина, показує свою дійсну вартість і характер під час невдач. І з присмністю треба відмітити, що відповідальні члени і симпатики УСК-у не розпорошилися, а докладають усіх зусиль, щоб знову переставити першу дружину на рейки успіхів. Під час свого майже 14-літнього існування УСК багато разів був, здавалося, в непереборимих труднощах, а все вийшов з них успішно. А це все завдяки льояльності та спортовій якості більшости членів і симпатиків.

УСК Резерва — Джуліяна Резерва 5 : 0 (3 : 0)

Ворота: Д. Сарторі 2, О. Гошко, В. Літвінов і В. Була по одному.

УСК Б — ДЖААК Резерва 2 : 0 (1 : 0)

УСК Б: В. Копчук — Соловейко (Леоняк), Вавро — В. Катинський, М. Гірняк, Р. Йонґ — І. Смертюк, В. Кульба, О. Гошко, Р. Кокольський (І. Карлощук), М. Мотуз. — Менаджер: Т. Гошко. — Ворота: О. Гошко, Р. Йонґ. — Товариські змагання.

Роман Лисняк

І. Павликовська про свої відвідини в Европі

Повертаючи з двомісячної поїздки по европейських країнах пані І. Павликовська, яка її відбула з рамені СФУЖО, як делеґатка на Конґрес Міжнародного Жіночого Союзу в Дубліні в Ірляндії, та організаційної провірки діяльности українських жіночих організацій, поділилася своїми враженнями і спостереженнями з численно зібраним жіноцтвом і грамадянством міста Торонта. Зустріч відбулася 12 вересня заходами жіночих організацій, членів СФУЖО (СУК, ЛУКР, ПЖЛВУ) в великій залі „Просвіти", її відкрила п-і Є. Янківська — голова фінансової і суспільної опіки, а проводила п-і Ст. Савчукова, замісник голови СФУЖО в колі репрезентанток складових організацій і комісій тієї централі: пань І. Петрів, М. Солонинка, І. Кривинюк, М. Мудрик, О. Заяць, М. Бриґідер і інж. Л. Вертипорох.

Західня Европа відбудувалася, казала доповідачка, скрізь видно добробут, високий стандарт життя, а з тим велику дорожнечу, а економічний стан наших людей по містах і по селах злиденний. Найкраще устабілізована зорганізована і найчисленніша українська громадськість в Англії, відтак в Німеччині. Відрадним явищам є те, що у всіх громадських організаціях і установах співпрацюють всі згідно без різниці релігійних і політичних переконань.

Пані Павликовська відвідала в Парижі низку українських установ та мала зустріч з Союзом Українок Франції. Під сучасну пору СУЖ ослаблений, зумовлене це виїздом і відходом старших діячок, а молоді ще вповні не включилися в суспільну працю. Треба сподіватися, що за кілька років знайдуться талановиті жінки, що заступлять старших діячок. СУЖФ має три осередки. За почином „Союзу Українок" в Парижі зорганізовано і започатковано українську четвергову школу, яку ведуть Сестри Служебниці, але не всі діти нею охоплені, економічні відносини наших людей недостатні. Успішним виховним засобом, є літні оселі, з яких користає частина дітей, що має змогу виїхати на оселі до Німеччини. СФУЖО присвячує велику увагу осередкові в Парижі, бо це є місто різних важливих для нас міжнародніх конференцій, в яких ми повинні брати участь як члени або гості та нав'язувати контакти для добра української справи. Успішно діє там Міжнародна Академія, що її заснував проф. Шульгин, Осередок НТШ в Сарселі під проводом проф. В. Кубійовича. Наша молодь в Франції має можливість вчитися, покінчити середню школу і університет, не відчуваючи, що вона чужинного походження, не асимілюється так скоро, як це дістеся по інших країнах поселення.

В Німеччині нараховується 20,000 залишенців; в великому числі, це люди хворі, старі і політичні діячі. Життя устабілізоване, всі громадські організації працюють під проводом ЦПУН. Відчувається брак інтеліґенції, немає виглядів на будуче, бо нашій молоді дуже тяжко дістатися до гімназії і на університет. Стандарт життя в Німеччині високий, однак з нього не користає українська громадськість, бо її заробітки невеликі. Об'єднання Українських Жінок Німеччини нараховує 500 членів, зорганізованих в 26 осередках. В часі великої міґрації в заокеанські краї настав великий хаос. ОУЖН взялося за зорганізування шкіл і садочків для дітей. Сьогодні нараховується там 36 шкіл і кільканадцять садочків, що їх фінансово підпомагають ЛУКЖ ОУК і ОР ЛВУ з Канади, а 10 шкіл та три садочки удержуються 8 років систематичними і сталими місячними грошовими посилками Відділів СУА. Більшість шкіл під опікою ОУЖ, інші при СУМ-і. Для кращого розвитку шкіл засновано Педагогічну Комісію, щоб узгіднити системи і пляни навчання та вживати однакові підручники. Літні оселі оказалися кращим виховним засобом проти асиміляції. Наші священики обох віровизнань з посвятою обслуговують по кілька парохій і просвітну і організаційну роботу в українських скупченнях.

В Австрії залишилася невелика група наших людей. Не багато має працю, частина в таборах, та різних містах в недостатніх економічних обставинах. У Відні існує Допомоговий Комітет, Братство при церкві св. Варвари, що його очолює д-р Дзерович. Гуртуються при нім переважно самі старші громадяни та Український Жіночий Союз, що його в 1956 р. відновила і очолила д-р Ірина Зощук-Присневська. УЖС має ще три осередки, при яких зорганізовано навчальні станиці для дітей. Відень не став центром українського життя.

Бельгія нараховує всього 3,000 українців. Допоговий Комітет діє в Брюсселі, що його на протязі 10 років, серед дуже невідрадних відносин веде з великою самопосвятою мґр. Коваль при видатній помочі дружини, що добре володіє французькою мовою. З Домом. Комітетом співпрацює Об'єднання Українок Бельгії, що його очолює п-і З. Витязь, та Науково - Освітнє Товариство, що ним проводять в дружній співпраці о. пресвітер Бачинський та о. Курилас. Вони ізза браку учителів помагають у веденні шкіл українознавства в числі 14, які нараховують 160 дітей. Вдалося щасливо вислати 13 дітей на літню оселю до Нюрберґу. Українці в Бельгії потребують помочі і піддержки.

В Англії українська громадськість, поконавши початкові труднощі в новій країні, устабілізувалася, почувається добре, бо в ніякій країні робітництво не є так забезпечене в разі випадків, недуги і безробіття. На протязі 14 років набуто 25 „Народних Домів", в самім Манчестері мають 3 „Доми", 5 католицьких церков, виходить часопис „Українська Думка", в якім є постійно Жіноча Сторінка. Союз Українців Британії начисляє 69 Осередків, 39 Шкіл Українознавства. Спілка Учителів і Виховників видала деякі підручники для шкіл, також є тенденції до узгіднення шкільних програм. Молодь гуртується в Пласті та в більшості в СУМ-і. Об'єднання Українських Жінок Великої Британії має 20 гуртків. Праця ОУЖ проходить в виховному напрямку, суспільної опіки, менше на господарському відтинку. Окрему увагу присвячується контактові з англійськими дружинами українців. Відчувається брак українського жіноцтва, бо до Англії виїжджали передусім самітні чоловіки. Тепер приїжджають українські дівчата з Польщі, вони радо і активно включаються до організації. ОУЖ здобула собі авторитет серед української громадськости, в чім їй помагає членство в СФУЖО.

Переходячи до розповіді про свою участь у Конґресі Міжнародного Жіночого Союзу, пані Павликовська подала історію цієї організації. МЖС засновано 1905 року з ціллю вибороювати рівні права для жінок: право на освіту, виконування звання, а передусім, економічні та політичні права рівні з чоловіками. Під сучасну пору Міжнародній Жіночий Союз співпрацює з Комісією Статусу жінки, при ОН і має там дорадчий голос. МЖС має 50 звичайних членів, та кільканадцять заприязнених, що мають право брати участь у всіх комісіях, без права голосу. До заприязнених зачисляє він Світову Федерацію Жінок Універсанток, Союз Жінок Професіоналісток, Міжнародну Жіночу Раду СФУЖО і інші. Від 1920—1939 р. Союз Українок був звичайним членом, цієї Організації. СФУЖО вже втретє бере участь в конґресах цієї організації. В 1955 році в Коломбо на Цейльоні репрезентантками були пп. Шехович і О. Процюк, в 1958 р. в Атенах п-і Н. Гладій і тепер в Дубліні п-ні І. Павликовська.

В Конґресі, що почався 21 серпня і тривав два тижні, взяло участь 500 жінок, з цього 300 делеґаток від 30 організацій і гостей з-поміж ірляндського жіноцтва. Зустріччю, що була під протекторатом президента Де Валери, відкрито святочно в приявності міністра едукації, мейора міста, представників духовенства, нарадами проводила п-і д-р Віновер. Одержано привіти з п'ятьох континентів. Гаслом конґресу було „Змагаймо до рівности". Тематику розроблювано на різних комісіях, а резолюції конґресу через Комісію Статусу Жінки при ОН, переходять до урядів держав.

Між прапорами інших націй маяв і український синьо-жовтий прапор і на відкритті Конґресу привітано пані І. Павликовську, як репрезентантку України. Вона ж передала привіт від українського жіноцтва у вільному світі та короткий звіт з діяльности СФУРО. Організація СФУЖО — Виховник Семінарів для молодих матерів в Америці, Канаді і Австралії, викликало заінтересування.

Пані І. Павликовська мала змогу нав'язати дружні зв'язки в приватних розмовах з різними делеґатками. Вона переконалася, що Україна вже не є такою незнаною країною, багато делеґаток знало про нас через наші два жіночі журнали, які мають англійську частину. До замітніших зв'язків треба зачислити контакт з Товариством Ірляндських Пань Дому.

Після вичерпного звіту преленґентка відповідала на запити. Пані Савчукова закінчила цю інтересну зустріч заохотою до вступу в члени Прихильниць СФУЖО, щоб фінансово допомогти СФУЖО в важливих і відповідальних завданнях: інформувати вільний світ про змагання українського народу до волі та його боротьбу проти комунізму.

Леоніда Вертипорох

Посилена активність комуністів турбує Південну Азію і Вашинґтон

Сайґон. — Комуністичні партизани, які в більшому числі, реґулярними військовими формаціями та з кращою зброєю атакують почерез опановану комуністами територію Ляосу, схопили за 20 миль від столиці В'єтнаму Сайґону зв'язкового старшину між південно - в'єтнамським урядом та Міжнародною Контрольною Комісією, встановленою на Женевській конференції з 1954 року. Та Комісія, зложена з Індії, Канади і Польщі, впродовж цілих років не розглянула ніодної скарги, зголошеної Південно-в'єтнамським урядом проти порушення Женевських постанов комуністичними партизанами. Індія солідаризувалась з комуністичною Польщею, що та Комісія покликана тільки для того, щоб прослідковувати аґресію збоку якоїсь чужої держави проти Південного В'єтнаму та що партизанські дії не є порушенням Женевських постанов. Щойно 24 червня ц. р. та Комісія признала в принципі, що комуністичні партизани порушують постанов Женевської конференції — але на цьому і скінчилося. Посилена діяльність комуністичних військ і партизанів в Ляосі і Південному В'єтнамі була предметом інтервенції сіямського закордонного міністра Таната Хомана у през. Кеннеді. На нараді Президента з сіямським представником були приявні також голова шефів об'єднаних штабів ген. Лайман Лемніцер і секретар оборони Роберт МекНамара. Одночасно в столиці Сіяму Банґконґу високі старшини вісьмох членських держав Південно - східнього азійського оборонного пакту (СЕАТО) нараджуються над поважною ситуацією в Ляосі і Південному В'єтнамі. Від ЗДА є там головний командант на Тихому океані, адмірал Гаррі Фелт.

Міжнародна атомова аґенція вибрала директора проти волі СССР

Відень. — На річній конференції Міжнародної аґенції атомової енерґії обрано на нового її диктатора 46 голосами проти 16 комуністичних та частинно азійсько - африканських голосів при 5-х, що стрималисъ, шведського 50-річного ученого д-ра Арне Зіґварда Еклюнда. Совєти і „невтральні" під проводом Індії вели завзяту опозиційну кампанію, домагаючись призначення когось з азійсько - африканських учених. Попереднім директором тієї Аґенції був американець Стерлінґ Коль. Директор тієї Аґенції дістає 40.000 дол. річної платні, звільненої від доходового податку.

Закордонні філії американських концернів продали товарів на $23,600,000,000

Вашинґтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що закордонні філії американських концернів в 1960-му році продали товарів на $23,600,000.-000, на 12 відсотків більше, як в 1959 році, коли продаж виносив $21,100,000.000. Майже 60 відсотків із цього збільшення припадає на Европу і то на автомобільну промисловість. Закордонна продаж американських товарів збільшується в останніх роках в більшому темпі, як американський експорт. Від 1957-го року експорт збільшився на 5 відсотків, а продаж випродукованих закордоном товарів в тому самому часі зріс на 29 відсотків. В Европі продаж американських товарів виносив в цьому році — $1,600,000.000; в Канаді — $8,900,000.000, збільшення на $200 мільйонів; в Латинській Америці — $3,-200,000.000 — приріст $400 мільйони.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

НЕДІЛЯ, 8-го ЖОВТНЯ 1961:

ЛІТЕЛ ФОЛС, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 330, в год. 2:00 по пол., в Українському Домі. — Я. Мартинюк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Побір вкладок Т-ва ім. С. Петлюри, Відд. 189, від год. 11:30-12:00 впол., в Укр. Клюбі (Джерментавн); від год. 1:00-1:30 по пол. в Укр. Клюбі (Френклін). — Котельницький, секр.

СЕРЕДА, 11-го ЖОВТНЯ 1961:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Клюб Поступовий, Відд. 70, в год. 7:00 веч., в УНДомі, при 96 Fleet St. — П. Костик, секр.

П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЖОВТНЯ 1961:

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 155, в год. 7:00 веч., в залі УНДому при 760

Посмертні згадки

Іван МІСЮРКА — довголітній член Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 49 УНСоюзу в Торонті, Канада помер на серцеву недугу в дні 22-го вересня 1961 року. Покійний походив із села Щуровичі, пов. Радехів, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анастасію, сина Петра, доньку Марію, брата Степана та 4 внуків. Похорон відбувся 25-го вересня 1961 р., з катедральної церкви св. Йосафата ,при участи Родини і Приятелів. Похоронений на цвинтарі Holy Cross. — Вічна Йому Пам'ять!
Д. Юречків, секр.

Михайло ЮГАН, — довголітній член Б-ва св. Йосафата, Відд. 217 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., упокоївся в Бозі, дня 19-го вересня 1961 р. Покійний полишив у смутку дружину Анну, 2 синів: Франка і Вільяма, 2 доньки: Катерину і Марію та кількох внуків. Покійний належав також до Українського Піонерського Клюбу та був вірним і добрим парафіянином, працюючи при церкві св. Йосафата ціле своє життя. Похорон відбувся в суботу 23-го вересня рано, з церкви св. Йосафата, при участи Родини і Членів Б-ва. Поховано на цвинтарі Holy Sepulchre Cemetery. — В. Й. П.!
В. Колданський, секр.

Олекса ЛОТОЦЬКИЙ — довголітній член Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відд. 158 УНСоюзу в Бруклині, Н. Й., помер в дні 13-го вересня 1961 р. Покійний прожив 72 роки. Народився 1889 р. в селі Цебрів, пов. Тернопіль. До УНСоюзу вступив 1922 р. Полишив у смутку дружину Марію, 7 синів та внуків. Похорон відбувся 16-го вересня 1961 р., з пох. заведення до церкви Успення Пречистої Діви Марії, опісля на цвинтар Holy Family Cemetery, в Джерзі Ситі, Н. Дж., при участи Родини, Приятелів та Знайомих. — В. Й. П.!
Управа

ТАРЗАН, ч. 4725. Лудон бере ніж!

IN DESPERATION, THE TWO GIRLS APPEALED TO LUDON "PLEASE, SPARE THEM--WE WILL DO AS YOU WISH."

THE HIGH PRIEST ROARED WITH LAUGHTER AND CAST THEM TO THE FLOOR. "AHA!--"

"YOU WILL DO AS I WISH--ANYWAY." THEN HIS VOICE DRONED, COLD AND FORBIDDING, "HAND ME THE SACRIFICIAL KNIFE!"

В розпачі обидві дівчини звернулися до Лудона. — Просимо, ощади їм життя... Ми зробимо те, чого ви бажаєте.

Найвищий жрець вибухнув сміхом і відкинув їх від себе. — Ага!..

— Ви на всякий випадок робитимете те, чого я бажаю. — А тоді його голос монотонно, холодно і розказуюче сказав: Подайте мені жертвений ніж!